

Zagtebeek

Zagtebeek

Joost van de Goor

All of us, we're hoping for a sign, aren't we? A sign that we have a purpose, and that we're being guided towards it.

Uit: *The Valley Of Light*, de verfilming van het gelijknamige boek van Terry Kay.

Schrijver: Joost van de Goor

Coverontwerp: Joost van de Goor

Afbeelding: Claude Monet, Parc Monceau

ISBN: 9789464489279

© Joost van de Goor, 2022

www.joostvandegoor.nl

1 Terugblik

Op een zonnige, warme dag in augustus, in het jaar 2022, aan het begin van de middag, zat Thomas Molenaar in zijn schommelstoel bij het geopende raam naar buiten te kijken. Er hing een vredige stilte in huis; en ook in de tuin was het stil. Soms zag hij de blaadjes van de berk heel even lichtjes in beweging komen maar meestal stond de boom roerloos, peinzend in het gras, omhuld door het blauw van de hemelkoepel. De oude kater, Gijs, lag in de schaduw bij de witte stam en deed zijn tweede dutje van de dag. Op Thomas' schoot lag het boek dat hij die ochtend – na een kwartiertje zoeken – op zolder had weten te vinden. Het was een oud dagboek. In de lente van 1987, toen hij dertig jaar oud was, had hij hierin elke dag een stukje geschreven. Hij worstelde in die dagen nogal met het leven, en hij hoopte dat het opschrijven van zijn overpeinzingen hem klaarheid en rust zou brengen. Terwijl hij nog altijd zat te schommelen, en naar de bloemen in de tuin zat te kijken, besloot hij het openen van het dagboek nog even uit te stellen. Allereerst wilde hij in gedachten nog een jaar verder teruggaan in de tijd. Hij wilde zich de voorgeschiedenis van deze schrijfsels zo helder mogelijk voor de geest halen, en ze pas daarna gaan lezen.

Tot ver in zijn twintiger jaren was het leven alleen maar vriendelijk tegen Thomas geweest. Hij had na zijn rechtenstudie een baan gevonden bij een gerenommeerd advocatenkantoor, en was vol goede moed aan de slag gegaan. Met zijn verloofde – Lisette, zijn eerste geliefde – had hij afgesproken dat hij nog een tijd bij zijn ouders zou blijven wonen, zodat hij elke maand een flink deel van zijn salaris naar een spaarrekening kon overmaken. Na een paar jaar zuinig leven zouden ze dan samen een droomhuis kopen en in het huwelijksbootje stappen. Maar toen kwam 1986.

In januari verbrak Lisette de verloving. Ze was verliefd geworden op haar gehuwde baas, Bert, voor wie ze als secretaresse werkte. Nadat ze een half jaar tegen haar gevoelens had gevochten, was ze 'voor de bijl' gegaan, vertelde ze met een beschaamde en schuldbevuste uitdrukking op haar gezicht. Thomas was niet alleen diep geschokt door het nieuws zelf, maar ook omdat hij al die maanden helemaal niets aan haar had gemerkt. Daar was hij verbijsterd over. In de weken na die onheilsboodschap leefde hij in een sombere zwarte wolk en strompelde hij als een kreupele door het leven.

En daar zou het niet bij blijven, want het noodlot had voor hem nog meer in petto. Half februari werd zijn moeder op het trottoir voor hun woning door een dronken chauffeur doodgereden. Thomas en zijn vader zagen het door het huiskamerraam gebeuren. Die fatale seconde brandde zich diep in de geheugens van beide mannen. Tijdens de voorbereidingen van de begrafenis zag Thomas dat zijn vader zo volkomen kapot was dat hij alleen maar wezenloos voor zich uit kon staren. Dus nam de zoon de leiding over.

En twee weken na de uitvaart, toen Thomas thuiskwam van zijn werk vond hij zijn vader hangend in het trapgat, met een touw om zijn nek. De man had de pijn niet meer kunnen verdragen en had het aardse toneel verlaten. Ook deze ervaring, vooral de aanblik van het verfrommelde gezicht van zijn dode vader, zette zich voor altijd vast in Thomas' geheugen.

Hij was de enige erfgenaam, dus werd hij eigenaar van een aanzienlijk geldbedrag en van het grote herenhuis van zijn ouders. In dat huis wilde hij zeker niet blijven wonen, wist hij onmiddellijk. Ook realiseerde hij zich dat zijn wonden diep waren en dat hij veel tijd nodig zou hebben om enigszins te herstellen van de drie harde klappen die het leven hem had gegeven. Hij besloot zijn baan op te zeggen, het huis te verkopen en op reis te gaan.

Thomas stond op van zijn schommelstoel en ging naar de keuken om een kop koffie te zetten. Terwijl hij daar mee bezig was, verwonderde hij zich erover dat hij destijds zo vastberaden was geweest, en dat hij die ingrijpende beslissing zo snel had kunnen nemen.

‘Ik kan me niet herinneren dat ik tijdens de voorbereidingen van die reis ooit getwijfeld heb,’ mompelde hij zachtjes tegen zichzelf. ‘Ik deed gewoon wat ik naar mijn overtuiging moest doen; ik ging voortvarend te werk; en begin april was ik klaar om te vertrekken.’ Met een kop koffie in de ene hand, en een schijf cake in de andere, ging Thomas terug naar zijn stoel bij het raam. Hij glimlachte toen hij zag dat kater Gijs op het gazon met een van zijn plastic balletjes aan het spelen was. Een kort ogenblik later ging zijn aandacht weer terug naar het verre verleden.

Op 6 april 1986 stapte hij in de luxe auto die hij ook van zijn ouders had geërfd. De eerste dagen reed hij alsmear verder naar het zuiden. Hij sliep in kleine hotels vlakbij de snelweg en maakte veel kilometers. Via Frankrijk en Spanje reed hij in vier dagen naar Coimbra in Portugal, waar hij een ietwat donkere maar ruime kamer huurde bij een oude weduwe die voor een beetje extra geld ook wel voor hem wilde koken. De eerste week wandelde Thomas elke dag door de stad. De tweede week maakte hij met de auto uitstapjes naar het platteland. En aan het begin van de derde week besloot hij zijn boeltje weer te pakken en verder naar het zuiden te rijden – naar de Algarve, waar hij drie weken in een pension vlakbij het strand verbleef. En toen hij genoeg had van die blauwe zee trok hij weer verder, naar het binnenland van Spanje dit keer.

Gijs was op zijn schoot gesprongen. Terwijl Thomas zijn geliefde huisdier onafgebroken aaide, kwamen in hem

allerlei gevoelens uit die vervlogen tijd omhoog. Het waren echo's van de gevoelens die hem tijdens zijn reis door Europa regelmatig plaagden. Telkens als hij een tijdje op een vaste plek verbleef, bekroop hem gaandeweg een onbestemde en vage onrust. Er kwamen dan mistroostige gedachten in hem omhoog, en pijnlijke herinneringen aan de voorbije maanden. Soms droomde hij over het ongeluk van zijn moeder of de zelfmoord van zijn vader. Na een paar weken kwam dan steevast het moment waarop hij besloot weer te vertrekken, want tijdens het reizen klaarde zijn gemoed altijd op. Het was alsof de beweging over de aarde zijn geest opruimde, alsof zijn zorgen door een vriendelijke wind werden meegenomen. Maar wanneer hij dan weer op een volgende bestemming was aangekomen, een kamer huurde, en allengs vertrouwd raakte met de nieuwe omgeving, staken die zeurende gevoelens al gauw weer de kop op.

In juni reed de jonge Thomas van Spanje naar de Provence, waar hij twee weken in een hotel leefde, om vervolgens door te reizen naar Italië. In dat land bleef hij twee maanden lang – allereerst een paar weken in Toscane, daarna in de buurt van Napels en tenslotte op Sicilië. Eind augustus trok hij weer naar het noorden. Hij woonde vier weken in Zwitserland en drie in Oostenrijk. In Wenen probeerde hij een visum voor Hongarije te bemachtigen – het ijzeren gordijn was nog intact – maar dat werd hem zonder opgaaf van reden geweigerd. Dus zette hij koers naar West-Duitsland. De rest van de herfst en een deel van de winter trok hij door alle *Bundesländer*. Toen hij in Nordrhein-Westfalen verbleef, was hij zich er zeer van bewust dat hij in de buurt van Nederland was. Het was te vroeg om terug te keren naar zijn vaderland, besloot hij na een kort moment van twijfel. Daarom reisde hij via België en Noord-Frankrijk naar het Verenigd Koninkrijk. Het was inmiddels bijna februari. Na een verblijf van twee weken in

Kent, een maand in Cornwall, en bijna vier weken in Wales, arriveerde hij half april in Schotland, in het plaatsje Glencoe, aan de oevers van Loch Leven. Daar huurde hij een vakantiehuisje aan de voet van een groene heuvel.

De eerste ochtend werd hij vroeg wakker. Rond kwart over zes lag hij met wijd geopende ogen naar het plafond te turen en na te denken. Hij vroeg zich af of het nu, na een jaar reizen, eindelijk tijd was om naar Nederland terug te keren. Daar wilde hij hier in Schotland een antwoord op vinden. Hij voelde dat er diep van binnen een verlangen naar een *thuis* begon te groeien, naar een vaste plaats op deze wereld. Het zwerven, dat eindeloze zwerven had nu lang genoeg geduurd, zei hij in stilte tegen zichzelf. Terwijl hij uit bed stapte en naar de badkamer liep, nam hij zich voor om die belangrijke vraag vandaag eens goed te overdenken.

Na het douchen stapte hij zonder te ontbijten in de auto. Hij reed naar het meer en zocht daar naar een verlaten plek waar hij ongestoord naar het water kon staren. Na een paar kilometer parkeerde hij zijn auto op een groenstrook langs de weg. Hij wandelde over een smal zandpad naar de oever en voelde een aangename, frisse, maar niet koude wind langs zijn wangen stromen. Onder het lopen keek hij naar de bewolkte lucht die een lichtgrijze tint had. Het zag er niet naar uit dat het vandaag zou gaan regenen. Thomas voelde een vredige stemming opkomen.

Toen hij een groep hoge struiken was gepasseerd en terloops opzij keek, zag hij dat hij niet alleen was. Daar, vier meter van hem vandaan stond een oude man met halflang grijs haar, een grijze sik en een aanzienlijk buikje. De man, die naar Loch Leven stond te kijken, draaide zich om en zwaaide. Thomas liep naar hem toe om even een praatje te maken. Daarna zou hij een plekje voor zichzelf gaan zoeken.

‘Good morning,’ zei Thomas. ‘How are you?’

‘Ah, volgens mij bent u Nederlander...,’ antwoordde de man met een goedaardige glimlach, ‘...als ik zo naar uw accent luister.’

‘Ja, dat klopt.’

‘Wat leuk! Ik ook.’ Hij stak zijn hand uit. ‘Rafaël, aangenaam.’

‘Mijn naam is Thomas.’

‘Ben je op vakantie, Thomas?’ Oh, en mag ik je zeggen?’

‘Ja, dat mag. En nee, niet echt op vakantie. Ik ben al een tijdje aan het reizen. Gisteren ben ik hier in Glencoe aangekomen.’

Het is hier mooi, nietwaar?’

‘Ja, schitterend.’

‘Ik ben hier al wat langer geleden gearriveerd. Ook niet voor vakantie. Ik woon hier nu.’

‘Aha, interessant,’ reageerde Thomas.

‘Ik heb heel mijn leven in een Brabants dorp gewoond, genaamd Zagtebeek. Ik heb er altijd van gedroomd om ooit in mijn geliefde Schotland te eindigen. En nu ben ik hier.’

Rafaël staaarde met een wazige blik over het water, zichtbaar gelukkig met wat hij zag. Dit was een bijzonder aardige man, vond Thomas.

‘Zeg vriend,’ zei Rafaël. ‘Iets verderop, daar achter die bocht in de weg is een pub. Ik wilde er juist naar toe gaan om te ontbijten. Heb je zin om mee te gaan? Ik trakteer.’

‘Ja, graag. Ik heb vandaag nog niks gegeten.’

‘Mooi. Kom, dan gaan we.’

Onder het wandelen babbelden ze over het weer en het ruige landschap, over de vriendelijkheid van de mensen en het soms onverstaanbare Schotse accent. Al snel stonden ze tegenover een bijzonder charmant wit huis met een donkere leistenen dakbedekking, dat tegen een steile helling was gebouwd, en dat *The Plough* heette. Ze gingen naar

binnen. Rafaël wees naar een tafel bij het raam. Thomas knikte.

‘Ik kan de omelet met ham en cheddar aanraden,’ zei Rafaël met subtiële geestdrift in zijn stem. ‘Die is heerlijk. Mmm, met versgebakken brood en lekkere koffie.’

‘Klinkt goed.’

Nadat ze hadden besteld, vroeg Rafaël naar Thomas’ achternaam. ‘Ik vind achternamen altijd heel interessant,’ lichtte hij toe.

‘Molenaar,’ zei Thomas.

‘Ah, dan weet je wel wat je voorouders voor werk deden.’

‘En jouw achternaam?’

‘Mijn volledige naam is Rafaël van Boschhoven de derde. De tweede en de eerste waren mijn vader en mijn grootvader.’

Thomas lachte. ‘Rafaël van Boschhoven de derde. Dat is nog eens een naam! Daar kun je mee voor de dag komen.’

‘Ik ben er blij mee,’ mompelde Rafaël. ‘Maar Thomas, vertel eens, hoe lang ben je al aan het reizen?’

‘Een vol jaar.’

‘Dat is een lange tijd om van huis te zijn.’

Hij knikte bedachtzaam. ‘Ik ben er over aan het denken of ik terug naar Nederland zal gaan. Ik heb behoefte aan een vaste stek. Eerlijk gezegd was ik naar het meer gekomen om daarover na te denken.’

‘Weet je al waar in Nederland je je eventueel zou willen vestigen?’

‘Nee, geen idee.’

‘Hou je van rust? Een vleugje traagheid in het leven?’

‘Jazeker.’

‘Dan moet je in Zagtebeek gaan wonen.’

Thomas keek de man onderzoekend aan. ‘Oh ja?’

‘Ja, ik meen het, vriend.’

‘Maar dan moet daar wel een huis beschikbaar zijn.’

‘Grappig dat je dat zegt,’ zei Rafaël. ‘Toevallig weet ik dat er binnenkort iets vrijkomt. Of misschien is het al vrijgekomen. Het is een gemeubileerd tuinhuisje; niet al te groot maar wel met een keukenblok, een aparte slaapkamer en een douche. En als je daar intrekt, kun je in alle rust verder zoeken, als je dat tenminste dan nog wilt.’

Thomas staaarde een paar tellen door het raam naar buiten. ‘Ik zal er over nadenken,’ zei hij vlak. Het leek hem niet waarschijnlijk dat hij ooit in een tuinhuisje in Zagtebeek zou willen wonen.

‘Ja, doe dat maar.’

De omeletten werden geserveerd. Tijdens het eten ging het gesprek over muziek. Rafaël was een groot liefhebber van de pianomuziek van Claude Debussy. ‘Vooral de *préludes*,’ voegde hij toe. ‘Die zijn stuk voor stuk hemels.’

Thomas dacht even na. ‘Als ik een cd met die *préludes* van Debussy zou willen kopen, welke pianist of pianiste zou je dan aanbevelen?’

‘Ga gewoon luisteren en kies de pianist of pianiste die je hart raakt. Als dat gebeurt, dan weet je het.’

Een half uurtje later stonden ze buiten de pub na te praten. Thomas bedankte Rafaël voor het ontbijt.

‘Geen probleem, vriend. Het was gezellig. Maar denk nog eens na over dat huisje in Zagtebeek.’

‘Zal ik doen.’

Rafaël moest de andere kant op en nam afscheid. ‘Het ga je goed, Thomas Molenaar!’

‘Tot ziens, Rafaël van Boschhoven de derde.’

Thomas was al aan het lopen toen hij hoorde dat Rafaël hem nariiep. Hij draaide zich om.

‘Zeg vriend..,’ voegde de oude man hem toe, ‘...die droefheid die je met je mee draagt..., het zou mooi zijn als je die een keer kon afwerpen. Ga naar Zagtebeek, daar wonen goede mensen.’